

Publieke inkoop en logistiek

Author(s)

Balm, Susanne

Publication date

2015

Document Version

Final published version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Balm, S. (2015). *Publieke inkoop en logistiek*.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please contact the library: <https://www.amsterdamuas.com/library/contact/questions>, or send a letter to: University Library (Library of the University of Amsterdam and Amsterdam University of Applied Sciences), Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

PUBLIEKE INKOOP EN LOGISTIEK

Het project *Publieke Inkoop en Logistiek* van het Onderzoeksprogramma Urban Technology loopt 1 jaar. Een mooi moment voor een terug- en vooruitblik. Wat hebben we gedaan? Met welke resultaten? En hoe gaan we verder?

Tijdslijn Project Publieke inkoop en logistiek	
2014	Nov ← Start Fase I: Leveranciersonderzoek UvA-HvA ← 278 respondenten (leveranciers UvA-HvA)
	Dec ← Rapportage Leveranciersonderzoek: drie oplossingsrichtingen geïdentificeerd voor vervolg
2015	Jan ← Berichten over het onderzoek verschijnen op Pinetop, Pianoo, Inkopers Café en Foliaweb
	Feb ← Start Fase II met twee afstudeerstudenten bij Inkoop (Luke Mackaay en Daniel Schulz) ← Paper: <i>"The purchasing behaviour of public organisations and its impact on city logistics"</i>
	Maart
	April ← Start Leveranciersonderzoek Gemeente Amsterdam
	Mei ← 167 respondenten (leveranciers Gemeente Amsterdam)
	Juni ← Presentatie van resultaten Fase I tijdens International City Logistics Conference, Tenerife ← Presentatie Fase II voor stuurgroep FS UvA-HvA met aanbevelingen voor vervolg
	Juli ← Rapportage Leveranciersonderzoek Gemeente Amsterdam
	Aug ← Paper: <i>"Public purchasing as game changer in smarter and cleaner urban freight distribution"</i>
Sept	← Start Fase III met Luke Mackaay als Trainee Inkoop en subsidie van het KDC Logistiek ← Start minor studententeam: onderzoek naar bezorging prive pakketten op HvA en UvA
	← Presentatie van resultaten Fase II tijdens het URBE congres, Rome
Okt	← Duurzame logistiek wordt onderdeel van aanbesteding
Nov	← Start Leveranciersonderzoek Knowledge Mile

Contactpersoon

Susanne Balm
Projectleider E-mobility & City Logistics
Onderzoeksprogramma Urban Technology

Hogeschool van Amsterdam | Domein Techniek
Weesperzijde 190 | 1097 DZ Amsterdam
Postbus 1025 | 1000 BA Amsterdam

E: s.h.balm@hva.nl T: 06-2115771

W: www.hva.nl/urbantechnology

W: www.hva.nl/logistiek-elektrisch

Klik [hier](#) voor de project pagina *Publieke Inkoop en Logistiek*

AANLEIDING Publieke organisaties zoals gemeenten, onderwijsinstellingen en de gezondheidszorg genereren veel logistieke bewegingen in de stad. Denk aan de dagelijkse levering van kantoorartikelen, post en pakketten, catering, ICT, onderhoud en afval. De behoefte om het transport duurzamer te organiseren neemt toe, onder meer door de impact op het milieu en de openbare ruimte. Als grote ontvanger in de stad draagt de Hogeschool van Amsterdam graag bij aan het efficiënter, slimmer en schoner organiseren van stedelijke distributie. Het project *Publieke Inkoop en Logistiek* richt zich op de rol van inkoop in de ontwikkeling naar een meer duurzame beleving van goederen en diensten.

NOV '14 In november 2014 is het project gestart met een onderzoek onder leveranciers van de UvA-HvA. In totaal gaven 278 leveranciers via een online vragenlijst input over de huidige situatie (o.a. herkomstlocatie, uitvoer en frequentie) en over mogelijkheden om het vervoer schoner en efficiënter te organiseren. De 278 respondenten waren verantwoordelijk voor circa 35.000 leveringen op jaarbasis. [Lees hier het nieuwsbericht wat verscheen bij de start van het project](#)

DEC '14 Uit het onderzoek bleek onder andere dat meer dan de helft van de leveringen van binnen een straal van 30 kilometer komt en veel leveranciers het transport zelf verzorgen. De resultaten uit het Leveranciersonderzoek en gesprekken met de stuurgroep leidde tot het identificeren van drie potentiële oplossingsrichtingen: 1) Bundelen bij de bron, 2) Verandering inkoopbeleid/-gedrag en 3) Centraal afleveren. Daarnaast leverde het onderzoek een waardevolle lijst op met contactgegevens van leveranciers die aangaven bereid te zijn om verder te praten over het realiseren van oplossingen. [Hier kun je het rapport downloaden](#)

JAN '15 Er was veel interesse voor het initiatief en de resultaten, want er werd niet alleen over bericht op de [HvA website](#), maar ook op [Inkopers Café](#), [Pinetop](#), Pianoo en [Foliaweb](#).

FEB '15 Tegelijkertijd met het 2e semester startte Fase II: de verdieping van de drie oplossingsrichtingen. Hiervoor gingen twee afstudeerstudenten aan de slag bij Afdeling Inkoop voor onderzoek naar de mogelijkheden *Bundelen bij de bron* en *Verandering Inkoopbeleid*. Het Onderzoeksprogramma verdiepte zich verder in de mogelijkheden en uitdagingen van een *Centraal afleverpunt*. Ook schreven we in het begin van 2015 samen met onderzoekers van de Newcastle University een paper voor het International City Logistics Conference, met de titel: *“The Purchasing Behaviour of Public Organisations and Its impact on City Logistics”* (Balm, S., Ploos van Amstel, W., Habers J., Aditjandra, P., Zunder, T).

APR '15 Net als de UvA-HvA werkt de gemeente Amsterdam ook aan het verduurzamen van de inkoopprocessen. In april rolde we het leveranciersonderzoek opnieuw uit, maar dan onder leveranciers van de gemeente. Het uitsturen van de vragenlijst gebeurde naar een selectieve groep met veel vervoersstromen. Van deze groep vulde in totaal 167 leveranciers de vragenlijst in. [Lees het nieuwsbericht wat toen verscheen op de website](#)

JUN '15 Op 23 juni presenteerde de twee studenten en het projectteam de resultaten van Fase II aan de stuurgroep. In deze fase zijn we in gesprek gegaan met leveranciers, zijn scenario's doorgerekend, en is er ook een turfweek geweest op UvA locatie Science Park. In 1 week waren daar maar liefst 60 goederenafgifte momenten en sommige pakketvervoerders kwamen wel 5 keer per dag aan de deur. Voor de eindpresentatie in juni is van elk van de drie oplossingsrichtingen een SWOT analyse opgesteld. Alle drie de oplossingen lieten een grote potentiële duurzaamheidswinst te zien (verminder kilometers tot wel 50%), maar het realiseren van de oplossingen met een pilot bleek niet eenvoudig.

1. **Bundelen bij de bron** bleek een grote uitdaging omdat de grote leveranciers van de UvA-HvA hun vervoer al uitbesteden aan verschillende vervoerders, die elk hun ritten optimaliseren. Er was weerstand bij het delen van data en het mogelijk veranderen van contracten. Het ligt niet voor de hand dat de UvA-HvA een regierol neemt in deze bestaande contracten.

2. **Centraal afleveren:** voor deze oplossingsrichting is enerzijds gekeken naar de mogelijkheden van een centraal afleverpunt op locatie van de UvA-HvA en anderzijds naar de mogelijkheden om gebruik te maken van een stadsdistributiehub. In de eerste vorm ligt de regie meer bij de UvA-HvA, terwijl in de tweede vorm er idealiter een relatie tussen de leverancier en de stadsvervoerder tot stand komt. Een centraal afleverpunt op eigen locatie draagt bij aan een betere benutting van momenteel leegstaande ruimtes van de UvA-HvA en van het eigen personeel. Daarentegen kan een stadsbrede hub meer schaalvoordelen en logistieke kennis benutten.
3. **Verandering inkoopgedrag en -beleid:** deze oplossingsrichting bleek veel kansen te bieden door de regierol die de UvA-HvA hierin heeft en de geringe kosten van implementatie. Bijvoorbeeld door het verminderen van het aantal leveranciers per productgroep dat een jaar eerder was doorgevoerd voor kantoorartikelen. Wel bleek dat een reductie in aflevermomenten voor de UvA-HvA niet noodzakelijk hoeft te betekenen dat het ook duurzamer wordt voor de vervoerder, wanneer deze de pieken niet met het huidige materieel kan uitvoeren.

Op basis van de SWOT analyses hebben we aanbevolen om de nadruk te leggen op het veranderen van inkoopgedrag en om leveringen waar mogelijk onder te brengen in een stadshub, zie Tabel 1.

Tabel 1 Aanbevelingen Fase II

Aanbevelingen aan de stuurgroep op 23 juni 2015 (Fase II)	
Verandering inkoopgedrag	<ul style="list-style-type: none"> - Geef “duurzame logistiek” een plek bij de selectie van nieuwe leveranciers in volgende aanbestedingen. - Reduceer het aantal verschillende leveranciers binnen een productgroep. - Onderzoek de levering van privé pakketten voor medewerkers en studenten.
Leveringen onderbrengen in een stadshub	<ul style="list-style-type: none"> - Ga in dialoog met leveranciers, die hun interesse voor een stadsdistributeur getoond hebben, over de praktische mogelijkheden (inclusief verdeelsleutel voor kosten en baten) van een stadshub. Betrek hier ook gemeenschappelijke leveranciers van de gemeente Amsterdam bij. - Benut bestaande initiatieven van logistiek dienstverleners – volume is essentieel om deze levensvatbaar te maken. - Stel vast wat juridisch mogelijk en wenselijk is.

JUL '15 De rapportage van het leveranciersonderzoek voor de gemeente Amsterdam werd opgeleverd in de zomer. Naast een beknopt verslag ontvingen ze een dataset in Excel, met handige analysetools. De dataset helpt de gemeente om te bepalen bij welke aanbestedingen het waardevol is om duurzaam vervoer een plek te geven in de beoordeling. [Lees het nieuwsbericht wat hierover verscheen op de website](#)

AUG '15 Voor het URBE congres (URban freight and BEhavior change) hebben we de paper “*Public purchasing as game changer in smarter and cleaner urban freight distribution*” geschreven (Balm, S., Ploos van Amstel, W., Mackaay L., Schulz, D.) [De paper is via Research Gate te lezen](#)

SEPT '15 Via het [KennisDC Logistiek](#) is financiering toegekend om vervolg te geven aan het project (Fase III). In het project is een grote rol weggelegd voor de nieuwe Trainee Inkoop Luke Mackaay (een van de afstudeerstudenten die meewerkte op het onderzoek). De nieuwe projectvorm maakt de integratie tussen onderzoek, praktijk en onderwijs nog sterker. Luke pakt de aanbevelingen op, zoals we die geformuleerd hadden in juni, met als doel de geïdentificeerde kansen daadwerkelijk te realiseren.

Daarnaast is in de minor Urban Logistics een 3e jaars studententeam aan de slag gegaan met een onderzoek naar de bezorging van privé pakketten voor medewerkers en studenten op de UvA en HvA locaties. Eind januari worden de resultaten verwacht.

OKT '15 De periode na de zomer stond in het teken van een grote aanbesteding. Het doel was om de ambities van de UvA-HvA op het gebied van duurzame logistiek een plek te geven in de uitvraag. Hiervoor zijn de projectleden uit het Onderzoeksprogramma en van Facility Services in gesprek gegaan met het projectteam dat leiding gaf aan de aanbesteding. In de huidige manier van aanbesteden is er weliswaar al aandacht voor duurzaamheid, maar niet specifiek op het logistieke gedeelte. Deze verandering in werkwijze bleek niet eenvoudig. Er moest worden nagedacht over:

- **de exacte doelstelling:** Wat zijn de doelstellingen m.b.t. duurzame logistiek? (denk aan schoon vervoer, efficiënte planning, innovatie en ontwikkeling)
- **de uitvraag:** wat kun en wil je eisen en wat kun en wil je wensen?
- **de beoordeling:** Hoe beoordeel je inschrijvers en welke weging hang je aan de verschillende criteria?

De wens om logistiek mee te nemen kwam pas halverwege de ontwikkeling van de aanbesteding in beeld. Het veranderen van prioriteiten maakte het proces niet eenvoudiger. De prestatie is wat dat betreft nog meer te prijzen, want de logistieke ambities van UvA-HvA hebben een duidelijke plek gekregen, waaronder het bundelen van verschillende logistieke stromen in bestaande (post)routes.

VERVOLG Nu is het taak aan de inschrijvers van de nieuwe aanbesteding om hun logistieke plannen en duurzame ambities op papier te verwoorden, waarna het beoordelingsproces zal beginnen. Over het proces en de nieuwe samenwerking zal in 2016 gerapporteerd worden. Ook worden begin 2016 de resultaten van het minor onderzoek naar de levering van privé pakketten verwacht. Voor de mogelijkheden van een centraal afleverpunt voor de UvA en HvA vervolgen we onze gesprekken met leveranciers en logistiek medewerkers. De wens voor implementatie is om met bepaalde stromen te starten, deze op één punt van de UvA-HvA af te laten leveren en vervolgens via de bestaande postroutes te distribueren naar de verschillende ontvangers.

Daarnaast verkennen wij nieuwe kansen om het project op te schalen samen met partners (en leveranciers) van de [Knowledge Mile](#). De strook Weesperstraat/Wibautstraat kent grootstedelijke uitdagingen zoals luchtvervuiling, geluidsoverlast en verkeershinder, maar ontwikkelt zich snel tot een van de slimste straten van Nederland. Binnen de [Knowledge Mile Community](#) werkt de HvA samen met andere onderwijsinstellingen, ondernemers en bewoners aan slimme oplossingen. Het gebied heeft een diverse samenstelling van scholen, horeca, stations, winkels en kantoorpanden. Hier liggen kansen voor slimme en schone belevering. Door te inventariseren hoe, door wie, en hoe vaak de partners van de Knowledge Mile beleverd worden, gaan we de mogelijkheden voor het verduurzamen van goederenstromen op gebiedsniveau onderzoeken. Met een vragenlijst die eind november uitgezet is onder partners van de Knowledge Mile, verwachten we in januari een eerste inventarisatie gereed te hebben. Daarnaast gaan we uiteraard door met het verspreiden van onze kennis en ervaringen, waar deze rapportage een voorbeeld van is.

SAMENSTELLING PROJECTTEAM

Aan het project "Publieke Inkoop en Logistiek" heeft het afgelopen jaar een diverse groep uit onderzoek, onderwijs en praktijk deelgenomen:

Naam	Functie	Van	Tot
Walther Ploos van Amstel	Lector City Logistics	Nov '14	Heden
Susanne Balm	Projectleider Onderzoek	Nov '14	Heden
Ewout Doorman	Beleidsmedewerker Duurzaamheid	Nov '14	Heden
Harold Swartjes*	Directeur Facility Services	Nov '14	Heden
Bert Zwiep*	Hoofd Inkoop	Nov '14	Heden
Bert Voorbraak*	Directeur ICTS	Nov '14	Heden
Luke Mackaay	Trainee Inkoop	Sept '15	Heden
	Afstudeerstudent	Feb '15	Aug '15
Daniel Schulz	Afstudeerstudent	Feb '15	Aug '15
Hessel Kramer	Student assistent	Nov '14	Dec '14
Erick Ferreira	Student assistent	Feb '14	Heden

* **Stuurgroep**